

SCIENTOLOGI:
KENDETEGNE
ved
RELIGION

Frank K. Flinn, ph.d.
Adjungeret professor i religiøse studier

Washington Universitet i St. Louis, Missouri
Amerikas Forenede Stater

22. september 1994

SCIENTOLOGI:
KENDETEGNE
ved
RELIGION

SCIENTOLOGI:
KENDETEGNE VED RELIGION

INDHOLD

I. Introduktion	1
II. Trossystem	3
III. Religiøs praksis	9
IV. Kirkesamfund	10
V. Scientologis dyrkelse	12

Frank K. Flinn, ph.d.
Adjungeret professor i religiøse studier

George Washington Universitet
St. Louis, Missouri, USA

22. september 1994

SCIENTOLOGI: KENDETEGNE *ved* RELIGION

I. INTRODUKTION

Jeg er for tiden selvstændig skribent, redaktør, foredragsholder og konsulent inden for områderne teologi og religion. Jeg tjener også som adjungeret professor i religiøse studier på Washington Universitet, St. Louis, Missouri.

Et eksemplar af mit curriculum vitae er vedlagt. Jeg har en bachelorgrad i filosofi (1962) fra Quincy Universitet, Quincy, Illinois; en bachelorgrad i teologi (1966), *magna cum laude* fra Harvard Divinity School, Cambridge, Massachusetts; og en doktorgrad i specielle religiøse studier (1981) fra St. Michael's College Universitet, Toronto School of Theology, Toronto, Ontario. Jeg har desuden gennemført avancerede studier på Harvard Universitet, Heidelberg Universitet, Tyskland og Pennsylvania Universitet. På Heidelberg Universitet var jeg en Fulbright fellow i filosofi og oldtidsreligioner i Nærorienten, 1966-67. På Pennsylvania Universitet var jeg "National Defense Foreign Language Fellow", Titel VI i semitiske sprog fra 1968-69.

Jeg har gennemført intensive studier af oldtids og moderne religiøse sekteriske bevægelser siden 1962. En del af mine doktorstudier fokuserede specifikt på udbredelsen af nye religiøse bevægelser i USA og i udlandet siden anden verdenskrig. Dette studium inkluderede undersøgelser af nye religioners trossystemer, livsstile, brug af religiøst sprog, ledelse, motivation og oprigtighed samt de materielle omstændigheder for deres eksistens. Jeg holder regelmæssigt en forelæsningsrække med titlen "Den nordamerikanske religiøse oplevelse" på Washington Universitet, som indeholder en sektion om nye religiøse bevægelser. Jeg har foruden en akademisk interesse i

religion haft langvarig privat erfaring med det religiøse liv. Fra 1958-1964 var jeg medlem af franciskanerordenen, almindeligt kendt som franciskanerne. I løbet af denne periode levede jeg i henhold til det højtidelige løfte om fattigdom, kyskhed og lydighed, og således oplevede jeg mange af de ordensreglementer, der er typiske for det religiøse liv.

Før min nuværende position underviste jeg på Maryville College, St. Louis, Missouri, 1980-81; St. Louis Universitetet, St. Louis, Missouri, 1977-79, hvor jeg var bestyrer af kandidatprogrammet i religion og undervisning (Graduate Director of the Masters Program in Religion and Education); Toronto Universitetet, Ontario, 1976-77, hvor jeg var vejleder i komparativ religion; St. John's College, Santa Fe, New Mexico, 1970-75, hvor jeg var vejleder i programmet "Store bøger", LaSalle College, Philadelphia, Pennsylvania, somrene 1963-73, hvor jeg underviste i bibelstudier og religionsantropologi; Boston College, Boston, Massachusetts, 1967-68, hvor jeg underviste i bibelstudier; og Newton College of the Sacred Heart, Newton, Massachusetts, hvor jeg underviste i bibelstudier.

Jeg er fuldgældigt medlem af American Academy of Religion. Jeg er aktiv katolik ved All Saints Kirken, University City, Missouri.

Siden 1968 har jeg holdt foredrag og skrevet om mange forskellige nyreligiøse bevægelser, som er sprunget frem i det 19. og 20. århundrede i Nordamerika og andre steder. I mine foredragsrækker "Religionsantropologi" (LaSalle College), "Komparativ religion" (universitetet i Toronto), "Den amerikanske religiøse oplevelse" (St. Louis Universitet) og "Den nordamerikanske religiøse oplevelse" (Washington Universitet) har jeg behandlet sådanne religiøse fænomener som Great Awakening, shakerne, mormonerne, syvende dags adventisme, Jehovas Vidner, New Harmony, Oneida, Brook Farm, Unification Church, Scientologi, Hare Krishna med flere. Jeg har udgivet flere artikler og har været redaktør for bøger om emnet nye religioner. Det er mit princip ikke at vidne om en nutidig religiøs gruppe uden, at jeg har haft langvarigt førstehåndskendskab til denne gruppe. Jeg har vidnet om forskellige aspekter af de nye religioner for USA's Kongres, Ohios lovgivende forsamling, New York Assembly, Illinois' lovgivende forsamling og Kansas' lovgivende forsamling. Jeg har holdt foredrag med de nye religioner som emne på læreanstalter, universiteter og konferencer i USA, Canada, Japan, Kina og Europa.

Jeg har studeret Scientologi Kirken indgående siden 1976. Jeg har indgående undersøgt den omfattende mængde af Scientologi litteratur (dens skrifter) for at kunne komme med følgende erklæring. Jeg har besøgt Scientologi Kirker i Toronto; St. Louis; Portland, Oregon; Clearwater, Florida; Los Angeles og Paris, hvor jeg har gjort mig selv bekendt med Kirkens daglige gang. Jeg har også foretaget adskillige interviews med medlemmer af Scientologi Kirken. Jeg er

desuden bekendt med det meste af den litteratur, der er skrevet om Scientologi fra objektiv videnskab til journalistiske betragtninger, både gunstige og ugunstige.

Som akademiker og forsker i komparativ religion, fastholder jeg, at for at en bevægelse kan betegnes som religiøs, og en gruppe udgør en kirke, skal den møde tre karakteristika eller kendetegn, som kan findes blandt religioner verden over. Nedenfor definerer jeg disse tre karakteristika:

- (a) For det første skal en religion besidde et trossystem eller doktriner, som skaber forbindelse mellem de troende og livets ultimative mening (Gud, det Højeste Væsen, Det Indre Lys, Uendeligheden osv.).
- (b) For det andet må trossystemet resultere i religiøse praksisser, som kan inddeles i 1) normer for adfærd (positive befalinger og negative forbud eller tabuer), og 2) ritualer og ceremonier og andre højtideligheder (sakramenter, indvielser, ordinationer, prædikener, bøn, begravelser for de døde, vielser, meditation, renselse, studie af skrifterne, velsignelser osv.).
- (c) For det tredje skal trossystemet og praksis forene en menighed af troende eller medlemmer således, at de udgør et *trossamfund*, som kan identificeres; et trossamfund som enten er hierarkisk opbygget eller organiseret som en menighed, og som omfatter en åndelig livsstil i harmoni med livets sande mening, som denne bliver opfattet af tilhængerne.

Ikke alle religioner vil lægge lige meget vægt på hver af disse kendetegn eller opfatte dem på samme måde, men de vil alle omfatte dem på en synlig måde.

Baseret på disse tre kendetegn og min forskning vedrørende Scientologi Kirken kan jeg uden tøven erklære, at Scientologi Kirken udgør en virkelig religion. Den besidder alle de grundlæggende kendetegn for religioner verden rundt: (1) Et veldefineret trossystem, (2) som resulterer i religiøs praksis (positive og negative adfærdsnormer, religiøse ritualer og ceremonier, handlinger og højtideligholdelser), og (3) som opretholder en menighed af troende i et religiøst trossamfund, som kan identificeres og skelnes fra andre religiøse trossamfund.

II. TROSSYSTEM

Med hensyn til Scientologis trossystem findes der en umådelig mængde materiale, som forskeren må gennemgå. Endvidere bør forskeren være opmærksom på det faktum, at Scientologi som

alle andre af historiens religiøse traditioner er organisk og har undergået og stadig undergår en evolution. Man kan nævne sådanne centrale skrifter af L. Ron Hubbard som *Dianetik: Den moderne videnskab om mental sundhed*, *Scientologi: Tankens grundbegreber*, *Phoenix-foredragene* plus de omfangsrige uddannelses- og ledelsesmanualer, men det ville kun være toppen af isbjerget af Scientologis skrifter. Centralt for det hele er værkerne af L. Ron Hubbard, som alene er kilden til inspiration for alle Scientologis doktriner, der har at gøre med auditering og uddannelse.

Mine interviews med scientologer og mit studie af Scientologis skrifter har vist, at medlemmer af Kirken tilslutter sig en grundlæggende trosbekendelse, hvori de bekender, at mennesket grundlæggende er godt, at ånden kan blive frelst, og at ånden kan helbrede både fysiske og åndelige dårligheder. I helhed erklærer Scientologis trosbekendelse følgende:

Vi i denne kirke tror

At alle mennesker blev skabt med samme rettigheder, uanset race, farve eller tro.

At alle mennesker har en umistelig ret til deres egne religiøse skikke og deres udøvelse.

At alle mennesker har en umistelig ret til at leve deres eget liv.

At alle mennesker har en umistelig ret til at bevare deres egen sunde dømmekraft.

At alle mennesker har en umistelig ret til at forsvare sig selv.

At alle mennesker har en umistelig ret til at skabe, vælge, hjælpe og støtte deres egne organisationer, kirker og regeringer.

At alle mennesker har en umistelig ret til frit at ytre deres meninger i tanke, tale og skrift, og til at imødegå eller udtrykke sig om andres meninger i tale og skrift.

At alle mennesker har en umistelig ret til at føre slægten videre.

At Menneskets sjæl har et menneskes rettigheder.

At studiet af sindet og helbredelsen af mentalt forårsagede lidelser ikke bør adskilles fra religiøse sammenhænge eller foregå i et ikke-religiøst regi.

Og at ingen magt mindre end Gud besidder retten til, åbenlyst eller fordækt, at ophæve eller tilsidesætte disse rettigheder.

Og vi i denne kirke tror

At Mennesket inderst inde er godt.

At Mennesket stræber efter at overleve.

At Menneskets overlevelse afhænger af ham selv og hans medmennesker og af hans opnåelse af samhørighed med universet.

Og vi i denne kirke tror, at Guds love forbyder Mennesket

At tilintetgøre sin egen art.

At tilintetgøre en andens sunde dømmekraft.

At tilintetgøre eller trælbinde en andens sjæl.

At tilintetgøre eller svække overlevelsen for sine fæller eller sin gruppe.

Og vi i denne kirke tror

At ånden kan frelses.

Og at ånden alene kan frelse eller helbrede legemet.

Denne trosbekendelse uddyber og fuldender Scientologis lære om de otte dynamikker. En dynamik er en drift, en tilskyndelse eller en impuls til at overleve på niveauerne selv, sex (inklusive dannelsen af en familie), gruppe, hele menneskeheden, alle levende ting, hele det fysiske univers, ånd og endelig Uendelighed eller Gud. I modstrid med nogle populære præsentationer af Scientologi har Scientologi Kirken altid opretholdt en tro på den åndelige dimension og specifikt et Højeste Væsen. De tidligste udgaver af *Scientologi: Tankens grundbegreber* siger udtrykkeligt: "Ottendedynamikken – er tilskyndelsen i retning af eksistens som det uendelige. Det identificeres også som det Højeste Væsen." (*Scientologi: Tankens grundbegreber*. Los Angeles: Scientologi Kirken i Californien, 1956, side 38). Det forventes, at den gennemsnitlige tilhænger gennem sin tilslutning til Scientologi formår at realisere selvet så fuldt ud som muligt på alle otte dynamikker og således udvikler en forståelse af et Højeste Væsen, eller som scientologerne foretrækker at sige, Uendelighed.

Scientologer definerer menneskets åndelige kerne som "thetanen", hvilket svarer til den traditionelle idé om sjælen. De tror på, at denne thetan er udødelig og har levet i forskellige kroppe i tidligere liv. Scientologi doktrinen om tidligere liv har mange ligheder med den buddhistiske lære om *samsara* eller sjælevandring. Emnet sjælen vil blive uddybet yderligere under afsnit III (a).

Scientologis trosbekendelse kan sammenlignes med den klassiske kristne nikænske trosbekendelse (år 325), den lutherske augsburgske bekendelse (år 1530) og den presbyterianske

Westminster-konfession (1646), da den som disse tidligere trosbekendelser definerer den endelige mening med livet for den troende, former og bestemmer reglerne for adfærd og gudsdyrkelse i henhold til denne trosbekendelse og definerer gruppen af tilhængere, som slutter sig til denne trosbekendelse. Ligesom de klassiske trosbekendelser, forklarer Scientologi Kirkens trosbekendelse den transcendent virkelighed: sjælen, åndelig vildfarelse eller synd, frelse, helbredelse ved hjælp af ånden, den troendes frihed og den åndelige lighed for alle.

I henhold til deres trosbekendelse skelner scientologer mellem det ”reaktive” eller passive (ubevidste) sind og det ”analytiske” eller aktive sind. Det reaktive sind optegner, hvad tilhængere kalder ”engrammer,” hvilket er åndelige spor af smerte, skade eller sammenstød. Ifølge overbevisningerne bevarer det reaktive sind engrammer, der går helt tilbage til fostertilstanden og endda endnu længere tilbage til tidligere liv. Den teologiske forestilling om ”engrammer” er meget lig den buddhistiske doktrin om ”sammenviklede tråde”, som kommer fra tidligere inkarnationer, og som hindrer opnåelsen af visdom. Scientologer tror, at med mindre man bliver frigjort fra disse engrammer, vil ens overlevelsessevne på alle de otte dynamikker samt lykke, intelligens og åndelige velbefindende blive voldsomt svækket. Det er på grundlag af denne overbevisning vedrørende åndelig viden, at tilhængere er motiverede til at gennemgå de mange trin af auditering og uddannelse, som udgør den centrale religiøse praksis i Scientologi. Jeg vil diskutere auditering og uddannelse mere detaljeret nedenfor. En novice eller en begynder i auditerings-/uddannelsesprocessen kaldes en præclear, og en, som har fjernet alle engrammerne, kaldes en clear. Denne skelnen kan sammenlignes med den kristne skelnen mellem synd og nåde og den buddhistiske skelnen mellem mangel på indsigt (sanskrit, avidya) og indsigt (bodhi).

Scientologerne taler ikke blot om ”clearing” til opnåelse af individuelt velbefindende. Deres overbevisning er, at auditering og uddannelse har en gavnlig virkning på den givne persons familie, gruppe, miljø og det område, personen har indflydelse på. Med andre ord finder den gavnlige indflydelse sted på alle de otte ”dynamikker”. Scientologer er desuden overbeviste om, at de bør tage ansvaret for at forbedre verden rundt omkring sig, og at de bør hjælpe andre med at opnå tilstanden clear. De tror på, at når nok mennesker har opnået clear-tilstanden, vil det centrale mål for Scientologi som udtalt af L. Ron Hubbard være opnået: ”En civilisation uden vanvid, uden kriminelle og uden krig, hvor duelige mennesker kan trives, og hæderlige mennesker kan have rettigheder, og hvor mennesket har frihed til at hæve sig til større højder.” (L. Ron Hubbard, *Scientologi 0-8: Bogen om det grundlæggende*, side 3). I sin stræben efter at udrydde de omstændigheder, som fører til mistillid, krig og selv-ødelæggelse, er Scientologi ikke anderledes end alle de andre missionerende og evangeliske religioner, nemlig buddhisme, jødedom, kristendom og islam.

Tre aspekter af Scientologis mål om at ”clear Jordan” for at skabe en ny civilisation demonstrerer, at kirkens trossystem er helt i overensstemmelse med mønstret i de store historiske religioner, tidligere såvel som nutidige. Disse tre aspekter er (a) dens missionerende art, (b) dens universalitet og (c) dens egenskab mht. en utrolig høj grad af omsorg og engagement.

(a) Først og fremmest bliver Scientologis religiøse stræben anset for at være en hellig mission, som er rettet mod og tilgængelig for alle og enhver. Således fik Bibelens profeter såsom Amos, Esajas og Jeremias åbenbaringer om, at de var kaldet til at henvende sig til nationer nær og fjern vedrørende fred, retfærdighed og kærlighed. Således spredte også de buddhistiske missionærer i det andet århundrede f.v.t. deres budskaber om Buddha over hele det Fjerne Østen, inklusive Kina, Indokina, Indonesien, Korea og Japan. I dag udbreder japanske buddhistiske missionærer deres budskab til Europa og Nord- og Sydamerika. Ligeledes så Jesus af Nazaret sin forkyndelse som havende et missionsk mål, og derfor sendte han sine disciple ud til alle lande. Islams missionerende aspekt er i dag så udpræget, at det er den hurtigst voksende historiske religion i verden, især i Afrika og Østasien. I sit engagement i at clear Jordan for at skabe en ny civilisation passer Scientologis missionerende indsats fuldstændigt til de store historiske religioners fremgangsmåder.

(b) For det andet betragter Scientologi sin mission som universel. Som resultat heraf har den bestræbt sig på at åbne missionscentre over hele verden for at gøre auditerings- og uddannelsesteknologien universelt tilgængelig. Den tydeligste historiske parallel til traditionelle historiske religioner er det hverv, Jesus gav til sine disciple: ”Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn” (Mattæus 28:19). I det ottende århundrede f.v.t. var den jødiske profet Amos kaldet til at bringe Guds ord ikke blot til Judæa og Israel, men også til Damaskus, Gaza, Ashkelon, Tyrus, Sidon og Edom, som alle var ”hedenske” kanaanæiske bystater, som ikke delte Israels tro på Fædrenes Gud (Amos, kapitel 1-2). I dag etablerer muslimer komplette moskéer i byer såsom London, Los Angeles, Toronto og endog Seoul, fordi de tror på den universelle værdi af profeten Muhammeds ord. På samme måde bringer åndelige buddhistiske og hinduistiske vedanta-ledere deres hellige lærdomme og livsformer til vores land, fordi de er overbeviste om, at deres lærdomme kan anvendes universelt. Igen i denne sammenhæng følger Scientologi de historiske religioners fremgangsmåder i den verdensomspændende udbredelse af dens auditerings- og uddannelsesteknologi, som Scientologis missionærer er overbeviste om vil gavne hele menneskeheden.

(c) For det tredje er Scientologis engagerede mål at hjælpe tilstrækkelig mange mennesker med at opnå tilstanden clear, så civilisationens tendens vender sig til det bedre. Dette mål giver

sig udtryk i en utrolig høj grad af omsorg og engagement. Hver enkelt af de store historiske religioner har en central lærdom, som giver dens tilhængere en tvingende motivation til at fuldføre dens religiøse mission på verdensplan og med en fornemmelse af vigtig og afgørende nødvendighed.

For buddhisten er denne centrale lærdom opsummeret i den religiøse idé af ”frigørelse” (*moksha*) fra begærlighedens snærende bånd og i stedet at opnå lyksaligheden ved uselviske tanker (*nirvana*). Det buddhistiske skrift *Dhammapada* får buddhisten til at erklære: ”Alle loftsbjælkerne (i mit gamle hus) er i stykker; tagbjælken splintret; mine tanker er rensset for illusioner; udryddelsen af begærlighed er blevet fuldført” (sektion 154). Det ultimative i denne vækkelse er det, som motiverede og stadig motiverer enhver buddhistisk munk og missionær.

Som jeg har bemærket ovenfor, er Scientologis tro på tidligere liv tæt forbundet med den buddhistiske idé om *samsara*; ligeledes har Scientologis begreb clearing stor lighed med den buddhistiske tro på *moksha*. Ligesom buddhistiske missionærer før i tiden søgte at gøre ”frigørelse” fra alle tilværelsens begærligheder tilgængelig for alle sansende væsner, stræber Scientologis missionærer ligeledes efter at give alle og enhver muligheden for at frigøre sig fra engrammer, som forhindrer universel overlevelse, fred og overflod ved at blive clear.

Zenbuddhister i Japan stræber efter at opnå *satori* eller ”pludselig oplysning” for hele menneskeheden, og denne overbevisnings styrke har ført til deres etablering af klostre i Nord-, Mellem- og Sydamerika og i Europa. Den muslimske overbevisning om det ultimative i profeten Muhammeds ord – er sammenfattet i den store shahada: ”Der er ingen Gud anden end Allah, og Muhammed er hans profet” – giver Islams missionærer styrken i troen til at søge at omvende folk over hele verden. I den bibelske tradition er den mest uimodståelige overbevisning, som motiverede og stadig motiverer missionerende aktivitet, den faste tro på, at Gud i sidste ende ønsker frelse og forløsning af hele menneskeheden. Således så den bibelske profet Esajas Guds frelse af alle lande som en ny skabelse af et himmelsk Jerusalem på Jorden, hvor alt kød og blod ville dyrke den ene, sande Gud (Esajas 66:22-23).

I Det Nye Testamente er Guds forløsning gennem Jesus Kristus, sådan som apostlen Paulus ser det, ikke blot en frelse af de kristne, eller endog af hele menneskeheden, men som et løfte om universel befrielse, genopbyggelse og gendannelse af selve kosmos (Paulus’ brev til romerne 8:19-23). I denne sammenhæng svarer Scientologis tro på missionen om at ”clear Jordan” for at skabe en fornyet civilisation til den samme slags afgørende overbevisning, som karakteriserer verdens store historiske religioners motivation og tro.

III. RELIGIØS PRAKSIS

Med hensyn til religiøs praksis indeholder Scientologi de typiske ceremonielle religiøse former, som man kan finde blandt verdens religioner, nemlig indvielse og dåb (som bliver betegnet ”navngivning” blandt scientologerne), ægteskab, begravelser osv. Men *auditering* er en central religiøs skik, som er unik for Scientologi, og som kan sammenlignes med de stigende niveauer af meditation blandt katolikker, buddhister og hinduistiske vedanta-tilhængere. Auditering er ledsaget af Scientologi *uddannelse*, som jeg vil beskrive mere detaljeret nedenfor. III (b).

(a) Auditering er en slags religiøs instruktionsproces, hvorved åndelige vejledere (uddannede Scientologi præster) leder tilhængere gennem niveauerne af åndelig indsigt. Scientologer er overbeviste om, at ved aktivt at gennemgå denne trinvis auditeringsproces, hjælper de med at frigøre sjælen eller ”thetanen” fra dens snærende bånd eller engrammer. Auditeringstrinnene bliver betegnet som ”grader” eller ”niveauer,” og disse er vist på Scientologis Klassifikations-, Graderings- og Bevidsthedskort. Dette kort viser metaforisk området mellem de lavere og de højere niveauer af åndelig eksistens. Scientologer betegner kortet ”Broen til Fuldkommen Frihed” eller bare ”Broen”. Broen detaljerer det åndelige kontinuum, som spænder fra den negative ”ikke-eksistens” gennem midtniveau ”kommunikation,” ”oplysning,” ”evne” og endelig til ”clearing,” ”kilde” og til sidst til ”styrke på alle otte dynamikker”. Langt de fleste af Scientologis religiøse udøvelser er helliget auditerings- og uddannelseskurser for oplysning og uddannelse af *auditorer*, som er Kirkens åndelige vejledere. Disse trinvis stadier er bemærkelsesværdigt lig stadierne og niveauerne af religiøs og åndelig oplysning i de kendte kristne afhandlinger *Journey of the Mind into God* af den middelalderlige, franciskanske teolog Skt. Bonaventura og *Spiritual Exercises* af Skt. Ignatius af Loyola, jesuitternes grundlægger. Det åndelige formål med auditering er først og fremmest at blive clear for skadelige engrammer og derefter at blive en fuldt opererende thetan (OT), så man bliver herre over ”liv, tanke, stof, energi, rum og tid”. Mens scientologer ikke er modstandere af at søge lægehjælp for fysiske dårligdomme, er de voldsomme modstandere af brugen af personlighedsændrende stoffer, som de mener skader mere end de gavner opnåelsen af mental og sjælelig helbredelse.

(b) Den anden del af Scientologis centrale religiøse praksis er *uddannelse*, som involverer det intensive studium af Kirkens skrifter. Selvom en vigtig del af uddannelsen er uddannelse af individuelle auditorer, som er i stand til at betjene medlemmerne gennem auditering, er auditoruddannelsen desuden en ligeså vigtig individuel åndelig komponent. Som diskuteret nedenfor er denne åndelige del i overensstemmelse med Scientologis og de østlige religioners fokus på meditativ og belærende dyrkelse, snarere end på gudsdyrkelse via højtideligholdelser,

som det er tilfældet i de fleste vestlige religioner. Scientologis doktriner siger, at uddannelse udgør halvdelen af det åndelige udbytte, som medlemmer modtager på vejen op ad Broen.

IV. KIRKESAMFUND

Som enhver anden religion, jeg kender, har Scientologi et fælles liv og en gejstlig organisation, som virker både for at bevare og udtrykke trossystemet og for at fremme den religiøse praksis. I gejstlig talemåde er Scientologi Kirkens organisationsform mere hierarkisk end kongregationalistisk. Kongregationalistiske religioner udøver deres autoritet ved at vælge kirkens præster lokalt, ved at stemme på nyformuleringer af trossystemer (trosbekendelser) og den religiøse praksis såvel som på kirkens ledelse. De fleste protestantiske trosretninger i Amerika er kongregationalistiske i deres ledelse. De udøver så at sige autoritet fra bunden og op. Hierarkiske religioner udøver derimod autoritet ved udnævnelse og bemyndigelse fra toppen og ned, enten fra en central religiøs figur såsom paven i katolicismen og Dalai Lama i tibetansk buddhisme, eller fra et centralt bestyrelsesorgan såsom en synode af biskopper eller et råd af ældre. Mine undersøgelser af Scientologi Kirken har vist, at den følger den klassiske hierarkiske form for kirkeledelse.

Jeg vil her kort redegøre for Scientologi Kirkens organisation. L. Ron Hubbard, som døde i 1986, var og forbliver den eneste kilde til Scientologis religiøse doktriner og teknologi, inklusive de højere OT-niveauer. Den højeste gejstlige autoritet i Scientologi Kirken bliver udøvet af Den Internationale Scientologi Kirke (CSI) og Religious Technology Center (Centret for Religiøs Teknologi, RTC). CSI er moderkirken og har hovedansvaret for at udbrede Scientologis trosbekendelser over hele verden. RTC's vigtigste funktion er at bevare, opretholde og beskytte renheden af Scientologis teknologi og at sikre dens passende og etiske udøvelse i henhold til troens grundlæggende principper. RTC fungerer meget lig Congregation for the Doctrine of the Faith (Troslærekongregationen) i katolicismen.

Scientology Missions International (SMI) fungerer som ”moderkirken” for missionskirker verden rundt. Denne struktur ligner meget First Church of Christian Science i Boston, som ligeledes fungerer som moderkirken for alle de andre Christian Science kirker. I alle dogmatiske stridigheder er RTC den endelige og sidste ankeinstans i Scientologi, ligesom Vatikanet og dets kongregationer er de sidste ankeinstanser i katolicismen.

Jeg bør desuden i denne forbindelse nævne Søorganisationen. Søorgen er sammensat af medlemmer af Scientologi Kirken, som har aflagt løfte om tjeneste ”i en milliard år,” hvilket illustrerer, at de har givet tilsagn om at tjene kirken i dette liv og i utallige efterfølgende liv.

Søorgen er blevet for Scientologi, hvad jesuitterne er for katolicismen. Kirkens ledelse er næsten udelukkende kommet fra Søorgens rækker.

Scientologi beskriver ind imellem sig selv som ”en anvendt, religiøs filosofi”. Nogle har brugt denne vending til at fremsætte argumenter for, at Scientologi ikke er en religion. Men som bemærket ovenfor har min forskning i kirkens lære og interviews med kirkens medlemmer ud over enhver rimelig tvivl bekræftet, at Scientologi har alle de kendetegn, som er fælles for religioner verden over og har været det hele tiden: et velformuleret trossystem, en vedtaget religiøs praksis og en hierarkisk gejstlig ledelse. Endvidere kan ordet ”filosofi” have flere forskellige betydninger og er slet ikke uforenelig med ordet ”religion”. Bogstaveligt talt betyder ordet filosofi ”kærlighed til visdom” og enhver religion, som menneskeheden kender, prædiker en eller anden slags ”visdom” eller indsigt i den ultimative sandhed. Mine interviews med scientologer viste, at tilhængere betragter ordet ”filosofi” som en reference til livets og universets ultimative mening i ordets religiøse betydning. Scientologis ”filosofi” afhænger af den religiøse overbevisning, at sjælen er udødelig og har en evig skæbne. Ved at bruge filosofiske begreber og ved at fremhæve anvendelsen af dens lærdomme er Scientologi sandelig ikke anderledes end enhver anden religion, jeg kender. Religion hænger altid sammen med filosofi. I hans store værk *Summa Theologica* bruger Skt. Thomas Aquinas, den største teolog i romersk katolicismes historie, utallige filosofiske idéer, begreber og konstruktioner, som han lånte fra den græske filosof Aristoteles, og han tilskynder til moralsk anvendelse af disse filosofiske begreber, men stadig er der ingen, som ville klassificere *Summa* som noget andet end en religiøs afhandling af den højeste orden. Vendingen ”en anvendt, religiøs filosofi” forringer på ingen måde Scientologis status som en virkelig religiøs trosretning i ordets fulde betydning.

Vestens religioner især jødedom, kristendom og islam har traditionelt været eksklusivistiske af natur. Hver trosretning hævder at være den eneste sande tro i kraft af dens egne unikke religiøse love, frelser, profet, vej til frelse eller fortolkning af livets egentlige mening og af sandheden. Dette eksklusivistiske karaktertræk er stort set ikke til stede i østens religioner såsom hinduisme, buddhisme, konfucianisme, shintoisme og taoisme. I østen kan den samme person blive indviet i livet som shintoist, gifte sig dobbelt ved både shinto og kristne ceremonier og endeligt blive begravet ved en buddhistisk ceremoni uden at skulle vælge, hvilken religion der er den ”rigtige”. I dag har endog vestens kristendom mistet noget af sin eksklusivisme, hvilket kan ses i de forskellige trosretninger, som er dybt engagerede i interreligiøse teologiske dialoger og indbyrdes religiøs gudsdyrkelse. Sådant pluralisme er slet ikke overraskende, men er fuldt forståeligt for religionsforskere, som direkte studerer nutidig praksis. Selvom Scientologi har meget til fælles med både hinduistiske og buddhistiske traditioner, er den ikke helt uden eksklusivisme eller for den sags skyld udelukkende eksklusivistisk. Scientologi kræver ikke,

at medlemmer forkaster tidligere religiøse overbevisninger eller medlemskab i andre kirker eller religiøse ordener. Dette er i overensstemmelse med vor tids pluralistiske karaktertræk. Ikke desto mindre bliver scientologer i praksis normalt fuldt involveret i Scientologi religionen, så enhver anden tro udelukkes. Ikke desto mindre formindsker åbenheden for personer fra andre religiøse traditioner ikke på nogen måde Scientologis specifikke religiøse identitet.

V. SCIENTOLOGIS DYRKELSE

Der er ikke nogen fast definition på dyrkelse, som kan anvendes på alle former for religion med fuldstændig upartiskhed. I slutningen af afsnittet ovenfor vedrørende religioners kendetegn bemærkede jeg, at enhver religion vil have alle tre kendetegn (et trossystem, religiøs praksis og et religiøst samfund) på en eller anden måde, men at to religioner ikke ville have dem på præcis den samme måde eller i samme grad. Disse variationer er det, der gør religioner unikke. Således lægger katolicismen, østens ortodoksi og høj-anglikanisme enorm vægt på umådelige ritualer, deriblandt dragter, processioner, lys, salmer, billeder, helligt vand, røgelse osv. På den anden side bliver sådanne overbroderede former for ceremoni i mange strengt protestantiske trosretninger, såsom Brethren, anset for at være en smule mistænkelige, hvis de ikke ligefrem bærer præg af afgudsdyrkelse. I disse forgreninger af kristendommen er gudsdyrkelse indskrænket til prædiken af ordet, måske nogle få salmer og bøn. Blandt medlemmerne af Religious Society of Friends – almindeligt kendt som kvækerne – indeholder dyrkelsesmødet slet ingen eksterne handlinger, men er en samling i stilhed, hvor medlemmer muligvis og muligvis ikke deler et kort ord til inspiration. Ligeledes er den centrale dyrkelse i buddhistiske klostre en fuldstændig stille meditation i længere tidsperioder, som ikke fokuserer på at hædre den højeste guddom, men på udslettelsen af selvet og frigørelsen fra tilværelsens forviklinger.

Da det er umuligt at finde en absolut striks og fast definition på dyrkelse, er det nødvendigt at have en fleksibel opfattelse til brug ved komparative studier. De fleste ordbogsdefinitioner løser dette problem ved at inkludere flere forskellige idéer under dyrkelsesbegrebet. For det første kan dyrkelse inkludere idéer om ”ritualer” og ”ceremonier”. Nogle religionsforskere betragter skikke og ritualer som forvandlende. I det kristne dåbsritual for eksempel bliver den indviede forvandlet fra en tilstand (synd) til en anden (nåde). I primitive samfund forvandler overgangsriter novicer fra barndom til voksenlivet. Scientologis auditeringsproces, hvor man bevæger sig fra tilstanden præclear til clear, ville på denne måde være forvandlende. Omvendt bliver ceremonier betragtet som bekræftende, det vil sige, at de bekræfter og bestyrker status quo. Forskellige former for sabbat og søndagssamlinger er ofte således ceremonier. Ceremonier bekræfter for trossamfundet dets status som en dyrkende enhed og dets identitet

som en trosretning. Ritualer og ceremonier er ofte, men ikke nødvendigvis altid ledsaget af kunstfærdigt udstyr, inklusive dragter, dans, musik, hellige stænk og renselse, ofringer af dyr eller mad, håndbevægelser såsom velsignelser og lignende.

For det andet erkender religionsforskere verden rundt, at ritualer og ceremonier ikke kan være det, det først og fremmest kommer an på, når vi taler om dyrkelse. Således inkluderer de fleste definitioner flere begreber såsom ”udøvelser,” ”handlinger” og ”højtideligholdelser”. Disse yderligere begreber er af gode grunde inkluderet i de almindelige definitioner. En persons dyrkelse kan være overtro for en anden. Og hvad der for en troende kan synes at være en meningsløs handling – for eksempel at gøre korsets tegn for en protestant – kan være en hellig handling for en anden. Derfor er forskere nødsaget til at se på religiøse handlinger ud fra den sammenhæng, de indgår i, i den specifikke religion, dvs. i henhold til trossamfundets endelige mål og hensigter. Forskeren behøver ikke at tro på, hvad den troende tror på, men hvis han eller hun seriøst forsøger at forstå religiøse fænomener, må forskeren tage et skridt i retningen af at tro, som den troende tror på. Det er kun fra dette udgangspunkt, at forskeren kan bestemme hvilke handlinger, udøvelser og højtideligholdelser, der er indbefattet i dyrkelse i et givet religiøst trossamfund.

Under den bredere definition af religiøs dyrkelse (handlinger, udøvelser, højtideligholdelser) kan vi inkludere sådanne emner som studiet af hellige tekster, uddannelse af andre i studiet og fremsigelserne af disse tekster og forskellige former for religiøs instruktion. I nogle religioner er denne type handlinger endda gennemsyret med hellige ceremonier. I japanske zen-klostre har jeg observeret zen-novicer ceremonielt bærende kopier af Lotus Sutra og højtideligt indprente den i hukommelsen gennem rituel messen. Studiet af Talmud i jødiske yeshivaer antager en lignende rituel form.

I mange varianter af religiøs dyrkelse kan den lærde opdage to fundamentale orienteringer: En retning af dyrkelse er mere lovprisende og ritual-centreret, den anden er mere vejledende og meditation-centreret.

Spørgsmålet om, hvorvidt auditering og uddannelse kan anses for at være former for dyrkelse, vil måske naturligt blive rejst af tilhængere af vestens mere almindelige religioner, nemlig jødedommen, kristendommen og islam. I disse religioner er dyrkelse hovedsageligt, men ikke fuldstændigt, centreret omkring offentlige lovprisninger, festivaler, prædikener, salmesang, sabbat eller søndagsgudstjeneste og forskellige andre højtideligheder. Selvom man kan finde denne form for dyrkelse rigeligt repræsenteret i østens religioner, er der en grundlæggende undertone i mange typer af østlig pietet, som lægger mere vægt på meditation og instruktion.

Som allerede bemærket er dyrkelse i vedanta-hinduisme og zenbuddhisme centreret ikke kun omkring lovprisninger, men omkring meditation og studiet af *sutraerne*, de åndelige tekstbøger. I zen er dette åndelige studium ofte ledsaget af meditation ved hjælp af *koaner*, korte, fyndige og ofte modsigende ytringer, som hjælper tilhængererne med at bryde igennem den almindelige bevidsthedsskal, så han eller hun kan opnå *satori*, pludselig visdom.

Mens opdagelsen og kodificeringen af auditeringsteknologien udelukkende tilhører L. Ron Hubbard, har Scientologi Kirken og L. Ron Hubbard selv altid erkendt, at Scientologi har ligheder med visse aspekter af hinduisme og især med buddhisme. Scientologi deler begge disse religiøse traditioners tro på, at den centrale proces i frelse er overgangen fra uvidenhed til visdom, fra forvikling til frihed og fra formørkelse og forvirring til klarhed og lys. For en del år siden udgav jeg en artikel om Scientologis forbindelse til buddhisme: Frank K. Flinn, "Scientologi as Technological Buddhism" ("Scientologi som teknologisk buddhisme") i redaktør Joseph H. Fichters, *Alternative to American Mainline Churches* (Alternativer til Amerikas almindelige kirker), New York: Paragon House, 1983, side 89-110. I overensstemmelse med disse østlige traditioner betragter Scientologi logisk nok dyrkelse ikke så meget som lovprisning og højtideligholdelse, men mere som meditation og instruktion, hvor der lægges vægt på bevidsthed, vished eller, for at bruge Scientologis betegnelse, "clearing".

Som en vigtig sidebemærkning kan man ikke sige, at meditative og belærende former for dyrkelse ikke er til stede i vesten. Den fromme, ortodokse jøde er overbevist om, at andægtigt studium af Toraen eller Loven er en form for dyrkelse om ikke den *egentlige* form for dyrkelse. Således etablerer ortodokse jøder *yeshivaer*, som er tilegnede det ærbødige studie af Toraen og Talmuden. En *yeshiva* er ikke blot et sted for almindelig uddannelse; det er også et sted for dyrkelse. Ligeledes har muslimer etableret *kuttaber* og *madraser* for andægtigt studie af Koranen. På samme måde tilegner mange katolske klosterordener, de mest kendte er cistercienserne og trappisterne, den største del af deres dyrkelse til stille studium af og meditation over hellige tekster.

Men i det store hele er meditation, helligt studie og instruktion ikke betragtet i samme grad som former for dyrkelse i vesten, som de er i østen. I Indien er det almindeligt, at folk på deres ældre dage sælger alt deres jordiske gods, rejser til et helligt sted såsom Varanasi (Benares) ved Ganges-floden og lever resten af deres liv med ind imellem at foretage *puja* eller rituelle ofringer, men for det meste ved at meditere over guddommelige ting. For den almindelige hindu er denne form for meditation den højest mulige form for dyrkelse.

Bortset fra disse diskussioner er det helt klart, at Scientologi både indeholder de typiske former for ceremoniel og højtidelig dyrkelse og har sin egen særlige form for åndeligt liv:

auditering og uddannelse. Til sammenligning og kontrast betragter den katolske kirke alle sine syv sakramenter som en slags dyrkelse. Det er af den grund, at alle sakramenterne bliver udført hovedsageligt i kirker af ordinerede gejstlige. Sakramenter bliver kun udført uden for kirkens lokaliteter under særlige omstændigheder, såsom for at være præst for de syge. De syv sakramenter inkluderer dåb, konfirmation, skriftemål, bod eller skrifte, nadverens sakramente, vielse, ordination og salvelse af de syge og svagelige. Men "sakramentet af alle sakramenter" for katolikker er nadverens sakramente, som almindeligvis kaldes messe, og som højtideligholder Jesu Kristi død og genopstandelse og hans tilstedeværelse i trossamfundet.

Så Scientologi Kirken har også på denne vis sit "sakramente af alle sakramenter," nemlig auditering og uddannelse. Det vigtigste religiøse mål for alle praktiserende scientologer er at blive clear og opnå den status at være en opererende thetan, som er herre over "livet, tankerne, materie, energi, rum og tid". De centrale, religiøse metoder for at opnå dette mål er de komplicerede, trinvisse niveauer af auditering og uddannelse. Hvad nadverens sakramente indeholder af religiøs betydning for katolikken, indeholder auditering og uddannelse for scientologen. Ligesom katolikker betragter de syv sakramenter som de vigtigste metoder til at frelse verden, betragter scientologerne ligeledes auditering og uddannelse som de vigtigste metoder til at frelse verden, hvilket de beskriver som en optimal overlevelse på alle dynamikker.

Som velbevandret i komparativ religion ville jeg besvare spørgsmålet: "Hvor har romerske katolikker steder, hvor de dyrker?" med svaret: "Hvor de syv sakramenter ydes til tilhængere i sagens natur." Til spørgsmålet: "Hvor har scientologer steder, hvor de dyrker?", ville jeg svare: "Der hvor auditering og uddannelse i Scientologis skrifter bliver udført for medlemmer i sagens natur." Hubbards værker om Dianetik og Scientologi udgør Scientologi Kirkens hellige skrifter. Langt de fleste af disse værker er tilegnede, hvad scientologer kalder *auditeringsteknologi*, og det at lede og tilbyde auditering og uddannelse til medlemmerne. Alene den store vægt, som bliver lagt på auditering i Hubbards værker, kan overbevise enhver religionsforsker om, at auditering og uddannelse er de centrale religiøse udøvelser og de vigtigste former for dyrkelse i Scientologi Kirken.

Som forsker i komparativ religion kan jeg fremhæve, at auditering og uddannelse uden tvivl er centrale former for dyrkelse i Scientologis trossystem. For det andet at de steder, hvor auditering og uddannelse bliver udført for tilhængerne, utvivlsomt er Scientologis steder for dyrkelse.

FRANK K. FLINN
22. september 1994

